Euroopan parlamentti
2024-2029

Ulkoasiainvaliokunta

2025/0045(COD)

18.7.2025

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista
(COM(2025)0081 – C10-0037/2025 – 2025/0045(COD))

Valmistelija: Barry Andrews

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Euroopan komissio julkaisi 26. helmikuuta 2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista.

On hyvä muistaa, että komission ehdotus yritysten kestävyysraportointia koskevaksi direktiiviksi (kestävyysraportointidirektiivi) ((EU) 2022/2464) oli osa komission sitoumusta Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja vahvisti kestävien investointien perustaa. Komission ehdotuksessa direktiiviksi yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta (yritysvastuudirektiivi) ((EU) 2024/1760) esitettiin ja kuvattiin yksityiskohtaisesti pakolliset huolellisuusvelvoiteprosessit, joiden avulla yritykset voivat täyttää velvollisuutensa ja joutua vastuuseen niiden noudattamatta jättämisestä, ja siihen kodifioitiin useita olemassa olevia kansainvälisiä normeja.

Ihmisoikeuksien alivaliokunta antoi molemmista ehdotuksista lausunnon.

Kestävyysraportointidirektiivissä laajennettiin kestävyysraportointivaatimuksia koskemaan kaikkia suuria yrityksiä ja pörssiyrityksiä (ei mikroyrityksiä) ja tarkennettiin raportointivaatimuksia erityisesti aloilla, joihin YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet liittyvät, EU:n pakollisten kestävyysraportointistandardien mukaisesti.

Yritysvastuudirektiivi on osaltaan edistänyt toivottua muutosta yritysten toiminnassa kohti haitallisten vaikutusten tunnistamista, ehkäisyä ja lieventämistä niiden maailmanlaajuisten arvoketjujen toiminnoissa ja suhteissa.

Valmistelija pitää uuden ehdotuksen henkeä myönteisenä, koska siinä pyritään yksinkertaistamaan ja keventämään Euroopan unionissa yrityksiin kohdistuvaa rasitusta. Tämä tavoite ei saisi kuitenkaan asettaa kyseenalaiseksi sitä, että Euroopan unionilla on vastuu puolustaa ihmisoikeuksia ja ihmisoikeuksien puolustajia.

Ihmisoikeusraportoinnin osa-alueella kehitystyö on aivan kesken, ja tarvitaan lisäaikaa ohjaukselle ja prosessin ja määritelmien selkeyttämiselle ennen kuin ne kantavat hedelmää.

Yritysvastuudirektiivi on antanut EU:lle mahdollisuuden vahvistaa asemaansa maailmanlaajuisena normatiivisena vallankäyttäjänä ja toimia johtavassa roolissa vastattaessa kestävän kehityksen vakaviin haasteisiin, joita yhteiskunnat kohtaavat yhdessä ja maailmanlaajuisesti. Direktiiviä ei pitäisi uudistaa heti sen antamisen jälkeen, koska silloin rangaistaan niitä yrityksiä, jotka ovat jo aloittaneet tulevan täytäntöönpanon valmistelun. Jos niin kuitenkin tehdään, uudistuksen olisi oltava rajallinen ja perustuttava laajaan kuulemiseen.

EU oli saavuttanut politiikkatoimien johdonmukaisuuden ja täydentävyyden ja saanut näin aikaan merkityksellisen kokonaisuuden näiden nyt tarkistettavien direktiivien kanssa. Valmistelija tukee yrityksiin kohdistuvan turhan lisärasituksen poistamista, kun sellainen tunnistetaan, mutta tämä ei saa tapahtua ihmisoikeusnormien ja niiden edistämisen kustannuksella.

Yritysvastuudirektiivi tarjoaa EU:lle ennennäkemättömän tilaisuuden sisällyttää liiketoiminta- ja yrityskäytäntöihin inhimillisen kestävyyden ja ympäristökestävyyden näkökulmat ja edistää maailmanlaajuista muutosta. Sen uudistaminen nyt voisikin vaarantaa tämän lähestymistavan nykyisessä maailmantilanteessa, jossa ihmisoikeusnormeja haastetaan yhä enemmän. Lisäksi monet EU:n yritykset panevat nämä huolellisuusvelvoitestandardit käytäntöön vapaaehtoisesti jo nyt.

Tämän vuoksi seuraavat nykylainsäädännön osat voitaisiin säilyttää:

– Varmistetaan, että sidosryhmien määritelmä pysyy riittävän laajana, jotta voidaan taata kaikkien asiaankuuluvien äänten tuleminen kuulluksi huolellisuusvelvoiteprosessin eri vaiheissa.

– Varmistetaan, että yritykset eivät toteuta huolellisuusvelvoitteen edellyttämiä toimia ainoastaan suhteissa suorien liikekumppaneidensa kanssa vaan toimialan ja toiminnan kontekstin määrittämän haittavaikutusten riskin perusteella.

– Velvoitetaan yritykset tekemään mielekästä yhteistyötä sidosryhmien kanssa, jotta ne voivat hyödyntää sitä päätöksenteossaan ja huolellisuusvelvoitteeseen liittyvissä käytännöissään ja parantaa kyseistä päätöksentekoa ja näitä käytäntöjä ja jotta voidaan varmistaa kaikkien sidosryhmien suojaaminen ja turvaaminen vasta- ja kostotoimilta, joita niihin kohdistetaan osallistumisen vuoksi.

– Velvoitetaan jäsenvaltiot tarjoamaan yrityksille mahdollisuus keskeyttää liikesuhde määräajaksi.

– Varmistetaan yritysvastuu ja oikeussuojan saatavuus ja taataan oikeussuojakeinot huolellisuusvelvoitteiden rikkomiseen liittyvän vahingon uhreille.

TARKISTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta esittää asiasta vastaavalle oikeudellisten asioiden valiokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 2 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(2) Koska komissio on sitoutunut keventämään raportointirasitusta ja parantamaan kilpailukykyä, on tarpeen muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2006/43/EY[3], 2013/34/EU[4], (EU) 2022/2464[5] ja (EU) 2024/1760[6] säilyttäen samalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman[7] ja kestävän kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman[8] tavoitteet.	(2) Koska komissio on sitoutunut keventämään raportointirasitusta ja parantamaan kilpailukykyä, on tarpeen muuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2006/43/EY[3], 2013/34/EU[4], (EU) 2022/2464[5] ja (EU) 2024/1760[6] säilyttäen samalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman[7] ja kestävän kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman[8] tavoitteet ***Draghin ja Lettan raporteissa ehdotetun EU:n talous- ja rakennepolitiikan perusteellisen muutoksen mukaisesti ja noudattaen sen ihmisoikeuksien suojelua koskevia velvoitteita***.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj).

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI:

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj).

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (EUVL L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI:

http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

[5] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

[6] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

[7] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, annettu 11 päivänä joulukuuta 2019, Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

[8] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2018, Kestävän kasvun rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma, COM/2018/097 final.

http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

[5] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

[6] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

[7] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, annettu 11 päivänä joulukuuta 2019, Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

[8] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2018, Kestävän kasvun rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma, COM/2018/097 final.

Tarkistus 2
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 21 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(21) Direktiivin (EU) 2024/1760 5 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan varmistamaan, että tietynkokoiset suuret yritykset noudattavat riskiperusteista	(21) Direktiivin (EU) 2024/1760 5 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan varmistamaan, että tietynkokoiset suuret yritykset noudattavat riskiperusteista

ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa huolellisuusvelvoitetta. ***Jotta vähennettäisiin niiden yritysten rasitusta, joiden on noudatettava tätä velvoitetta, vaadittu huolellisuusvelvoite olisi pääsääntöisesti rajoitettava yrityksen omaan, sen tytäryritysten ja sen suorien liikekumppaneiden toimintaan. Näin ollen liikesuhteiden osalta yrityksiä olisi toimintaketjujensa kartoittamisen jälkeen vaadittava tekemään perusteelliset arvioinnit ainoastaan suorista liikekumppaneistaan. Yritysten olisi kuitenkin tarkasteltava muitakin kuin suoria liikesuhteitaan, jos niillä on uskottavaa tietoa, joka viittaa haitalliseen vaikutukseen välillisen liikekumppanin tasolla. Uskottavilla tiedoilla tarkoitetaan tietoja, jotka ovat luonteeltaan objektiivisia, jolloin yritys voi päätellä***, ***että tietojen paikkansapitävyys on kohtuullisen todennäköistä. Näin voi olla silloin, kun asianomainen yritys on saanut valituksen tai sillä on esimerkiksi luotettavien tiedotusvälineiden, kansalaisjärjestöjen raporttien tai viimeaikaisia tapahtumia koskevien raporttien kautta tai tietyissä paikoissa esiintyneiden toistuvien ongelmien vuoksi hallussaan tietoja todennäköisestä tai todellisesta haitallisesta toiminnasta välillisen liikekumppanin tasolla. Jos yrityksellä on tällaisia tietoja, sen olisi tehtävä perusteellinen arviointi.*** Yritysten olisi tehtävä ***perusteellisia arviointeja haitallisista vaikutuksista, joiden syyt ovat toimitusketjussa pidemmällä kuin suorissa liikekumppaneissa, tapauksissa, joissa liikesuhteen rakenteella ei ole taloudellisia perusteita***, ***mikä viittaa siihen, että se*** on ***valittu, jotta yrityksen ei tarvitse vastata haitallista toimintaa harjoittavasta toimittajasta, joka muutoin olisi suora toimittaja. Jos perusteellinen arviointi vahvistaa, että haitallisia vaikutuksia tosiasiallisesti tai todennäköisesti aiheutuu, vaikutus olisi katsottava tunnistetuksi***. ***Lisäksi yritysten olisi pyrittävä varmistamaan, että niiden***

ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa huolellisuusvelvoitetta. ***Tehokkuuden varmistamiseksi yritysten olisi tehtävä alustava yleisarviointi omasta toiminnastaan sekä tytäryritystensä ja liikekumppaneidensa toiminnasta yrityksen kohtuudella saatavilla olevien asiaankuuluvien, tosiasioihin perustuvien ja luotettavien tietojen, mukaan lukien maantieteelliset ja alakohtaiset riskitekijät, perusteella***. ***Yritysten olisi tehtävä lisäarviointeja asiaankuuluvasta liikekumppanista tai toimintaketjuihinsa kuuluvasta alasta, jolla haitallisten vaikutusten on tunnistettu olevan todennäköisimpiä ja vakavimpia. Yritysten on voitava priorisoida suorien liikekumppaneiden arviointi haitallisten vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella noudattaen riskiperusteista lähestymistapaa.***

käytännesääntöjä – jotka ovat osa niiden huolellisuusvelvoitetta koskevia toimintaperiaatteita ja joissa esitetään odotukset siitä, miten liiketoiminnassa suojellaan ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeudet mukaan luettuina, ja ympäristöä – noudatetaan koko toimintaketjussa sopimusperusteisen ketjuttamisen kautta ja pk-yritysten tukemista koskevat vaatimukset täyttäen.

Tarkistus 3
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 24 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(24) Jotta voidaan vähentää yrityksiin kohdistuvaa rasitusta ja ***tehdä*** sidosryhmien ***osallistumisesta oikeasuhteisempaa***, yritysten olisi oltava yhteydessä ***ainoastaan*** työntekijöihin ja heidän edustajiinsa, ammattiliitot mukaan lukien, sekä yksityishenkilöihin ja yhteisöihin, joiden oikeuksiin tai etuihin yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden ***tuotteet***, ***palvelut*** ja ***toiminnot*** vaikuttavat tai voivat vaikuttaa ***suoraan*** ja joilla on yhteys huolellisuusvelvoiteprosessin kulloiseenkin vaiheeseen. Tällaisia ovat esimerkiksi liikekumppaneiden operoimien laitosten läheisyydessä olevat yksityishenkilöt tai yhteisöt, kun ***saastuminen vaikuttaa niihin suoraan***, tai alkuperäisyhteisöt, joiden oikeuksiin hallita maita tai luonnonvaroja ***vaikuttaa suoraan se***, miten liikekumppani hankkii, muokkaa tai muutoin käyttää maata, metsiä tai vesiä. ***Lisäksi sidosryhmien osallistumista olisi edellytettävä vain huolellisuusvelvoiteprosessin tietyissä osissa, eli vaikutusten tunnistamisvaiheessa, (tehostettujen) toimintasuunnitelmien laatimisessa ja korjaavien toimien suunnittelussa.***	(24) Jotta voidaan vähentää yrityksiin kohdistuvaa rasitusta ja ***varmistaa*** sidosryhmien ***tosiasiallinen ja perusteellinen osallistuminen***, yritysten olisi oltava yhteydessä työntekijöihin ja heidän edustajiinsa, ammattiliitot mukaan lukien, sekä yksityishenkilöihin ja yhteisöihin, joiden oikeuksiin tai etuihin yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden ***tuotteista***, ***palveluista ja toiminnoista johtuvat ihmisoikeuksiin*** ja ***ympäristöön kohdistuvat haitalliset vaikutukset*** vaikuttavat tai voivat vaikuttaa ja joilla on yhteys huolellisuusvelvoiteprosessin kulloiseenkin vaiheeseen. Tällaisia ovat esimerkiksi liikekumppaneiden operoimien laitosten läheisyydessä olevat yksityishenkilöt tai yhteisöt, kun ***saastumisen haitalliset vaikutukset kohdistuvat niihin***, tai alkuperäisyhteisöt, joiden oikeuksiin hallita maita tai luonnonvaroja ***vaikuttaa haitallisesti se***, miten liikekumppani hankkii, muokkaa tai muutoin käyttää maata, metsiä tai vesiä.

Tarkistus 4
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 28 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(28) ***Jotta voidaan rajoittaa direktiivin (EU) 2024/1760 mukaiseen yhdenmukaistettuun siviilioikeudellista vastuuta koskevaan järjestelmään liittyviä mahdollisia oikeudenkäyntiriskejä, kyseisen direktiivin 29 artiklan 1 kohdassa säädetty unionin laajuinen vastuujärjestelmä olisi kumottava. Samaan aikaan*** jäsenvaltioita olisi sekä kansainvälisen että unionin oikeuden nojalla vaadittava varmistamaan, että haitallisten vaikutusten uhrien oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tosiasiallisesti toteutuu sellaisena kuin se on vahvistettu kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 8 artiklassa, tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen (Århusin yleissopimus) 9 artiklan 3 kohdassa ja EU:n perusoikeuskirjan 47 artiklassa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos yrityksen katsotaan jättäneen noudattamatta direktiivissä (EU) 2024/1760 säädettyjä huolellisuusvelvoitteita ja jos tällainen laiminlyönti on aiheuttanut vahinkoa, uhrit voivat saada täyden korvauksen, joka myönnettäisiin tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudattaen, tasapainottaen tätä suojatoimilla, joilla estetään liialliset korvaukset. ***Koska kansallisella tasolla on erilaisia sääntöjä ja perinteitä edustajakanteiden sallimisesta, tätä koskeva direktiivin (EU)***	(28) Jäsenvaltioita olisi sekä kansainvälisen että unionin oikeuden nojalla vaadittava varmistamaan, että haitallisten vaikutusten uhrien oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin tosiasiallisesti toteutuu sellaisena kuin se on vahvistettu kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 2 artiklan 3 kohdassa, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 8 artiklassa, tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn yleissopimuksen (Århusin yleissopimus) 9 artiklan 3 kohdassa ja EU:n perusoikeuskirjan 47 artiklassa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos yrityksen katsotaan jättäneen noudattamatta direktiivissä (EU) 2024/1760 säädettyjä huolellisuusvelvoitteita ja jos tällainen laiminlyönti on aiheuttanut vahinkoa, uhrit voivat saada täyden korvauksen, joka myönnettäisiin tehokkuus- ja vastaavuusperiaatteita noudattaen, tasapainottaen tätä suojatoimilla, joilla estetään liialliset korvaukset. ***Tämä direktiivi*** ei rajoita sellaisten sovellettavan kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista, joiden nojalla ammattiliitto, valtiosta riippumaton ihmisoikeus- tai ympäristöjärjestö, muu kansalaisjärjestö tai kansallinen ihmisoikeusinstituutio voi nostaa kanteita väitetyn vahinkoa kärsineen osapuolen oikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai tukea tällaisen osapuolen suoraan nostamia kanteita.

2024/1760 vaatimus olisi kumottava. ***Tämä*** ei rajoita sellaisten sovellettavan kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista, joiden nojalla ammattiliitto, valtiosta riippumaton ihmisoikeus- tai ympäristöjärjestö, muu kansalaisjärjestö tai kansallinen ihmisoikeusinstituutio voi nostaa kanteita väitetyn vahinkoa kärsineen osapuolen oikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai tukea tällaisen osapuolen suoraan nostamia kanteita. ***Samasta syystä olisi kumottava vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastuusääntöjä on sovellettava ensisijaisena tapauksissa, joissa tähän liittyviin vaatimuksiin sovellettava laki ei ole minkään jäsenvaltion kansallinen laki. Vaatimuksen kumoaminen ei rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta säätää, että kansallisia säännöksiä, joilla direktiivin (EU) 2024/1760 29 artikla saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, sovelletaan ensisijaisena asetuksen (EY) N:o 864/2007 16 artiklan nojalla tapauksissa, joissa tähän liittyviin vaatimuksiin sovellettava laki ei ole jäsenvaltion kansallinen laki.***

Tarkistus 5
Ehdotus direktiiviksi
Johdanto-osan 29 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(29 a) Jotta helpotettaisiin sitä, että yritykset noudattavat unionin oikeuden mukaisia raportointi- ja huolellisuusvelvoitteita, ja parannettaisiin kestävyyteen liittyvien tietojen saatavuutta ja käytettävyyttä, komission olisi perustettava erityinen digitaalinen raportointiportaali. Portaalin olisi toimittava keskitettynä asiointipisteenä ja tarjottava yrityksille maksutta räätälöity pääsy malleihin ja raportointivaatimuksiin sekä tietoja

	rahoitus- ja tarjouskilpailumahdollisuuksista. Portaalin tehokkaan toiminnan varmistamiseksi komission olisi edistettävä olemassa olevien tietoalustojen yhteentoimivuutta tietojen saumattoman siirron, vaihdon ja analysoinnin mahdollistamiseksi. Lisäksi komission olisi teknologian nopean kehityksen vuoksi arvioitava teknologisten ratkaisujen mahdollisuuksia, mukaan lukien luotettavan tekoälyn käyttö asetuksen (EU) 2024/1689 mukaisesti, raportoinnin digitalisoinnin tukemiseksi ja kestävyyteen liittyvien tietojen laadun ja saatavuuden parantamiseksi.

Tarkistus 6
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 2 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
3 artikla – 1 kohta – n alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”n) ”sidosryhmillä” yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden työntekijöitä ja heidän ammattiliittojaan ja edustajiaan sekä yksityishenkilöitä tai yhteisöjä, joiden oikeuksiin tai etuihin yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden ***tuotteet***, ***palvelut*** ja ***toiminta*** vaikuttavat ***suoraan*** tai voivat vaikuttaa ***suoraan***, sekä näiden yksityishenkilöiden tai yhteisöjen laillisia edustajia;”	”n) ”sidosryhmillä” yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden työntekijöitä ja heidän ammattiliittojaan ja edustajiaan sekä yksityishenkilöitä tai yhteisöjä, joiden oikeuksiin tai etuihin yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden ***tuotteista***, ***palveluista ja toiminnoista johtuvat ihmisoikeuksiin*** ja ***ympäristöön kohdistuvat haitalliset vaikutukset*** vaikuttavat tai voivat vaikuttaa***, tarvittaessa myös kansalaisjärjestöjä***, ***joiden toimialaan kuuluu ihmisoikeuksien ja ympäristön suojelu***, sekä näiden yksityishenkilöiden tai yhteisöjen laillisia edustajia;”

Tarkistus 7
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 4 alakohta – a alakohta

Direktiivi (EU) 2024/1760
8 artikla – 2 kohta – b alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
b) tehdäkseen a alakohdassa tarkoitetun ***kartoituksen*** tulosten pohjalta ***perusteellisen arvion omista toiminnoistaan***, ***tytäryritystensä*** ja, ***jos ne liittyvät niiden toimintaketjuun***, ***suorien liikekumppaneidensa toiminnoista aloilla***, ***joilla*** haitallisten vaikutusten on tunnistettu olevan todennäköisimpiä ja vakavimpia.***”***	b) tehdäkseen a alakohdassa tarkoitetun ***rajauksen*** tulosten pohjalta ***ja silloin, kun yrityksellä on asiaankuuluvien***, ***tosiasioihin perustuvien*** ja ***luotettavien tietojen perusteella syytä uskoa***, ***että haitallisia vaikutuksia on aiheutunut tai saattaa aiheutua***, ***jatkoarvion asiaankuuluvasta liikekumppanistaan tai toimintaketjuihinsa kuuluvasta alasta***, ***jolla*** haitallisten vaikutusten on tunnistettu olevan todennäköisimpiä ja vakavimpia. ***Yritysten on voitava priorisoida suorien liikekumppaneiden arviointi haitallisten vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella noudattaen riskiperusteista lähestymistapaa.***

Tarkistus 8
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 4 alakohta – b alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
8 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
(b) lisätään 2 a kohta seuraavasti:	***Poistetaan.***
”2 a. Jos yrityksellä on uskottavia tietoja, jotka viittaavat siihen, että välillisen liikekumppanin toimintojen tasolla on ilmennyt tai saattaa ilmetä haitallisia vaikutuksia, sen on tehtävä perusteellinen arviointi. Yrityksen on aina tehtävä tällainen arviointi, jos suhde liikekumppaniin on luonteeltaan välillinen eikä suora, mikä johtuu keinotekoisesta järjestelystä, joka ei kuvasta taloudellista todellisuutta vaan viittaa 2 kohdan b alakohdan kiertämiseen. Jos arvioinnissa saadaan vahvistus sille, että haitallisia vaikutuksia	

todennäköisesti tai tosiasiallisesti aiheutuu, vaikutus katsotaan tunnistetuksi.

Ensimmäinen alakohta ei vaikuta siihen, että yritys ottaa suoran liikekumppanin valinnassa huomioon saatavilla olevat tiedot välillisistä liikekumppaneista ja sen, voivatko kyseiset liikekumppanit noudattaa yrityksen käytännesäännöissä vahvistettuja sääntöjä ja periaatteita.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, riippumatta siitä, onko välillisistä liikekumppaneista saatavilla uskottavaa tietoa, yrityksen on pyrittävä saamaan suoralta liikekumppanilta sopimukseen perustuvat vakuudet siitä, että kyseinen liikekumppani varmistaa yrityksen käytännesääntöjen noudattamisen vahvistamalla vastaavat sopimukseen perustuvat vakuudet omilta liikekumppaneiltaan. Jäljempänä olevan 10 artiklan 2 kohdan b ja e alakohtaa sovelletaan vastaavasti.”

Tarkistus 9
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 1 alakohta – johdantokappale

Komission teksti	*Tarkistus*
Kun on kyse 1 kohdassa tarkoitetuista todellisista haitallisista vaikutuksista, joita ei ole voitu ***ehkäistä*** tai ***riittävästi lieventää*** 3, 5 ja 6 kohdassa säädetyillä toimenpiteillä, yrityksen on viimeisenä keinona	Kun on kyse 1 kohdassa tarkoitetuista todellisista haitallisista vaikutuksista, joita ei ole voitu ***lopettaa*** tai ***joiden laajuutta ei ole voitu minimoida*** 3, 5 ja 6 kohdassa säädetyillä toimenpiteillä, yrityksen on ***väliaikaisesti ja*** viimeisenä keinona

Tarkistus 10
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta

Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 1 alakohta – b alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
b) jos yrityksen ja asianomaisen liikekumppanin väliseen suhteeseen sovellettava lainsäädäntö sen sallii, hyväksyttävä ja pantava täytäntöön kyseistä haitallista vaikutusta koskeva tehostettu ***ennaltaehkäisyä koskeva*** toimintasuunnitelma ***ilman aiheetonta viivytystä*** edellyttäen, että näiden toimien voidaan kohtuudella odottaa onnistuvan, ja	b) jos yrityksen ja asianomaisen liikekumppanin väliseen suhteeseen sovellettava lainsäädäntö sen sallii, hyväksyttävä ja pantava täytäntöön kyseistä haitallista vaikutusta koskeva tehostettu ***korjaava*** toimintasuunnitelma ***mahdollisimman pian*** edellyttäen, että näiden toimien voidaan kohtuudella odottaa onnistuvan, ja

Tarkistus 11
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jos voidaan kohtuudella olettaa, että tehostettu ***ennaltaehkäisyä koskeva*** toimintasuunnitelma onnistuu, pelkkä yhteydenpidon jatkaminen liikekumppanin kanssa ei johda ***yrityksen*** vastuuseen.	Jos voidaan kohtuudella olettaa, että tehostettu ***korjaava*** toimintasuunnitelma onnistuu, pelkkä yhteydenpidon jatkaminen liikekumppanin kanssa ei johda ***siihen, että yritykselle aiheutuu 27 artiklan mukaisia seuraamuksia tai että se joutuu*** vastuuseen ***29 artiklan nojalla***.

Tarkistus 12
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 3 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Ennen liikesuhteen keskeyttämistä yrityksen on arvioitava, voidaanko kohtuudella olettaa, että keskeyttämisestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset ovat selvästi vakavampia kuin haitalliset	Ennen liikesuhteen keskeyttämistä yrityksen on arvioitava ***asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullen***, ***eikö kyseiselle liikesuhteelle, jonka tarkoituksena on toimittaa yrityksen tavaroiden tuotannon***

vaikutukset, joita ei ole voitu ehkäistä tai riittävästi lieventää. Jos näin on, yritystä ei vaadita keskeyttämään liikesuhdetta**,** ja sen on ***voitava raportoida toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tällaisen päätöksen asianmukaisesti perustelluista syistä***.	***tai palvelujen tarjoamisen kannalta keskeisiä raaka-aineita, tuotteita tai palveluja, ole olemassa vaihtoehtoa ja aiheuttaisiko keskeyttäminen yritykselle merkittävää haittaa tai*** voidaanko kohtuudella olettaa, että keskeyttämisestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset ovat selvästi vakavampia kuin haitalliset vaikutukset, joita ei ole voitu ehkäistä**,** ***lopettaa*** tai riittävästi lieventää. Jos näin on, yritystä ei vaadita keskeyttämään liikesuhdetta ja sen on ***käännyttävä toimivaltaisen valvontaviranomaisen puoleen saadakseen ohjeita toimista, joihin sen on ryhdyttävä, edellyttäen, että haitalliset vaikutukset eivät ole kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vakavia rikkomuksia***.

Tarkistus 13
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 4 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta ensimmäisen alakohdan mukaisesti keskeyttää liikesuhde lainsäädäntönsä piiriin kuuluvissa sopimuksissa lukuun ottamatta sopimuksia, joissa sopimuspuolilla on lakisääteinen velvoite tehdä sopimus.	Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta ensimmäisen alakohdan mukaisesti keskeyttää liikesuhde ***väliaikaisesti määräajaksi*** lainsäädäntönsä piiriin kuuluvissa sopimuksissa lukuun ottamatta sopimuksia, joissa sopimuspuolilla on lakisääteinen velvoite tehdä sopimus.

Tarkistus 14
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 5 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jos yritys päättää keskeyttää liikesuhteen, sen on toteutettava toimia keskeyttämisen vaikutusten estämiseksi, lieventämiseksi tai lopettamiseksi, ilmoitettava asianomaiselle liikekumppanille asiasta hyvissä ajoin ja seurattava päätökseen liittyvää tilannetta.	Jos yritys päättää keskeyttää liikesuhteen ***väliaikaisesti***, sen on toteutettava toimia keskeyttämisen vaikutusten estämiseksi, lieventämiseksi tai lopettamiseksi, ilmoitettava asianomaiselle liikekumppanille asiasta hyvissä ajoin ja seurattava päätökseen liittyvää tilannetta ***suhteen palauttamiseksi mahdollisimman pian***. ***Keskeytystapauksessa on tarkka päättymispäivä, joka on kohtuullinen eikä vaaranna liikekumppanin toimintamahdollisuuksia.***

Tarkistus 15
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
11 artikla – 7 kohta – 6 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jos yritys päättää olla keskeyttämättä liikesuhdetta tämän artiklan mukaisesti, sen on seurattava ***mahdollisia*** haitallisia vaikutuksia ja arvioitava määräajoin päätöstään ja sitä, onko käytettävissä muita asianmukaisia toimenpiteitä.”	Jos yritys päättää olla keskeyttämättä liikesuhdetta tämän artiklan mukaisesti, sen on seurattava ***tosiasiallisia*** haitallisia vaikutuksia ja arvioitava määräajoin päätöstään ja sitä, onko käytettävissä muita asianmukaisia toimenpiteitä.”

Tarkistus 16
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 7 alakohta – b alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
13 artikla – 3 kohta – c ja d alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
(b) ***kumotaan c ja e alakohta.***	(b) ***korvataan c alakohta seuraavasti:***
	”c) kun päätetään lopettaa tai keskeyttää liikesuhde 10 artiklan 6 kohdan ja 11 artiklan 7 kohdan nojalla;”

Tarkistus 17
Ehdotus direktiiviksi
4 artikla – 1 kohta – 8 alakohta
Direktiivi (EU) 2024/1760
15 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*
”Tällaisten arviointien on tapauksen mukaan perustuttava laadullisiin ja määrällisiin indikaattoreihin, ja niitä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä merkittävän muutoksen jälkeen ***mutta vähintään 5 vuoden välein*** ja aina, kun on perusteltua syytä uskoa, että kyseiset toimenpiteet eivät enää ole riittäviä tai tuloksellisia tai että saattaa olla syntymässä uusi kyseisten haitallisten vaikutusten riski.”	”Tällaisten arviointien on tapauksen mukaan perustuttava laadullisiin ja määrällisiin indikaattoreihin, ja niitä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä merkittävän muutoksen jälkeen ***asiaankuuluvia sidosryhmiä kuullen*** ja aina, kun on perusteltua syytä uskoa, että kyseiset toimenpiteet eivät enää ole riittäviä tai tuloksellisia tai että saattaa olla syntymässä uusi kyseisten haitallisten vaikutusten riski***; huolellisuusvelvoitetta koskeva toimintapolitiikka, tunnistetut haitalliset vaikutukset ja niistä johdetut asianmukaiset toimenpiteet on tarvittaessa saatettava vapaaehtoisesti ajan tasalle kyseisten arviointien tulosten mukaisesti, ja siinä on otettava sidosryhmiltä saadut asiaankuuluvat tiedot asianmukaisesti huomioon***.”

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti sisällyttäneensä lausuntoonsa aiheeseen liittyvistä asioista tietoja, jotka hän on saanut laatiessaan lausuntoa seuraavilta pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai seuraavilta kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt:

1. Pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat edunvalvojat
IBEC
Christian Aid Ireland
World Benchmarking Alliance
BusinessEurope
Fairtrade Advocacy
Banking & Payments Federation Ireland
European Coalition for Corporate Justice
Clean Clothes Campaign
European Central Bank
Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
Tony’s Chocolonely
Nestlé
2. Kolmansien maiden viranomaisten edustajat, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt

Valmistelija on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

Kun luettelossa mainitaan luonnollisen henkilön nimi ja/tai tehtävänimike, valmistelija vakuuttaa antaneensa kyseiselle henkilölle Euroopan parlamentin tietosuojaselosteen numero 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), jossa määritetään henkilötietojen käsittelyyn sovellettavat ehdot ja siihen liittyvät oikeudet.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20 päivänä toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttaminen siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista
Viiteasiakirjat	COM(2025)0081 – C10-0037/2025 – 2025/0045(COD)
Asiasta vastaava valiokunta (valiokunnat) Ilmoitettu istunnossa (pvä)	JURI 31.3.2025
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 31.3.2025
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Barry Andrews 10.4.2025
Valiokuntakäsittely	26.6.2025
Hyväksytty (pvä)	15.7.2025
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 60 –: 10 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Mika Aaltola, Lucia Annunziata, Petras Auštrevičius, Jordan Bardella, Wouter Beke, Robert Biedroń, Adam Bielan, Marc Botenga, Danilo Della Valle, Elio Di Rupo, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Kinga Gál, Alberico Gambino, Giorgos Georgiou, Rasa Juknevičienė, Łukasz Kohut, Ondřej Kolář, Rihards Kols, Andrey Kovatchev, Nathalie Loiseau, Reinhold Lopatka, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Arkadiusz Mularczyk, Hannah Neumann, Leoluca Orlando, Urmas Paet, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Alexander Sell, Villy Søvndal, Sebastiaan Stöteler, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Michał Szczerba, António Tânger Corrêa, Marta Temido, Cristian Terheş, Riho Terras, Pierre-Romain Thionnet, Sebastian Tynkkynen, Roberto Vannacci
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Krzysztof Brejza, Jaroslav Bžoch, Sandra Gómez López, Mircea-Gheorghe Hava, Merja Kyllönen, Yannis Maniatis, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Chloé Ridel, Marjan Šarec, Şerban Dimitrie Sturdza, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Petar Volgin, Michael von der Schulenburg, Thomas Waitz, Milan Zver
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (216 art. 7 kohta)	Barry Andrews, Javier Moreno Sánchez, Eugen Tomac, Dimitris Tsiodras, Catarina Vieira

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

60	+
ECR	Adam Bielan, Alberico Gambino, Rihards Kols, Jaak Madison, Arkadiusz Mularczyk, Şerban Dimitrie Sturdza, Cristian Terheş, Sebastian Tynkkynen
PPE	Mika Aaltola, Wouter Beke, Krzysztof Brejza, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Mircea-Gheorghe Hava, Rasa Juknevičienė, Łukasz Kohut, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Reinhold Lopatka, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Ana Miguel Pedro, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Riho Terras, Matej Tonin, Dimitris Tsiodras, Milan Zver
Renew	Barry Andrews, Petras Auštrevičius, Nathalie Loiseau, Urmas Paet, Marjan Šarec, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Eugen Tomac
S&D	Lucia Annunziata, Robert Biedroń, Elio Di Rupo, Sandra Gómez López, Yannis Maniatis, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Tonino Picula, Thijs Reuten, Chloé Ridel, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Marta Temido
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Giorgos Georgiou, Merja Kyllönen
Verts/ALE	Hannah Neumann, Leoluca Orlando, Mounir Satouri, Villy Søvndal, Catarina Vieira, Thomas Waitz

10	-
ESN	Alexander Sell, Petar Volgin
NI	Kostas Papadakis, Michael von der Schulenburg
PfE	Jordan Bardella, Kinga Gál, Sebastiaan Stöteler, António Tânger Corrêa, Pierre-Romain Thionnet, Roberto Vannacci

1	0
PfE	Jaroslav Bžoch

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää